

KONINKLIJK

LGOG

samen de geschiedenis van LIMBURG ONTDEKKEN

Kring Maastricht

Dr. E.W.G. Lemmens

secretaris

T. +31-6-47005466

E. e.lemmens70@gmail.com

UITNODIGING

Activiteit: (1) **Familiemiddag: bezoek aan het Familiemuseum in Eijsden**
(2) **Lezing *Orde en Verwarring; de keizerlijke blik op het einde der tijden, gerepresenteerd in het 12de-eeuwse koor van de Sint Servaasbasiliek* door Fred Ahsmann**

Wanneer: (1) 28 december 2018, 14.00 - 17.00 uur

(2) 7 januari 2019, 19.30 - 21.00 uur

Locatie lezing: StayOkay, Maasboulevard 101 te Maastricht

Geachte leden,

Van harte nodigt het kringbestuur u uit voor:

(1) onze jaarlijkse Familiemiddag, traditiegetrouw op 28 december (Onnozele Kinderen). Dit jaar brengen we een bezoek aan het Familiemuseum in Eijsden.

(2) een lezing door de heer drs. Fred Ahsmann MSc. op maandag 7 januari a.s. in Stayokay, Maasboulevard 101 te Maastricht. Ook niet-leden zijn van harte welkom; aan hen wordt een bijdrage van 5 euro gevraagd.

De lezing draagt de titel: *Orde en Verwarring; de keizerlijke blik op het einde der tijden, gerepresenteerd in het 12de-eeuwse koor van de Sint Servaasbasiliek*.

Aanvang: 19.30 uur. Aansluitend aan de lezing houden we onze **nieuwjaarsreceptie**.

28 december:

Familiemiddag: bezoek aan het Familiemuseum in Eijsden

Wanneer: vrijdag 28 december, 14.00 – 17.00

Locatie: Familiemuseum, Breusterstraat 27, 6245 EH Eijsden

Vervoer: Eigen vervoer

Voor wie: Leden, hun partners & (klein)kinderen

Het Familiemuseum laat zijn bezoekers op velerlei manieren kennis maken met de geschiedenis van de mens in zijn familieverband: vanaf de eerste mens tot het heden met speciale aandacht voor DNA, de in Eijsden geboren wetenschapper Eugène Dubois, heraldiek, Karel de Grote, iconografie en genealogie.

We starten met een speurtocht door het museum. Daarna kunnen de kinderen (uiteraard geholpen door u) zelf aan de slag. Ze kunnen zelf hun eigen stamboom maken en/of een eigen familiewapen ontwerpen.

Uiteraard is er halverwege tijd voor een pauze met koffie/thee/fris en wat lekkers.

Prijs

Volwassenen: € 12,50 p.p.

Kinderen: € 9,00 p.p.

Bij de prijs inbegrepen zijn de speurtocht, workshop en koffie/thee/fris en wat lekkers.

Aanmelden

Aanmelden doet u zo:

- 1) Stuur een e-mail naar e.lemmens70@gmail.com of bel Eric Lemmens: 06-470 054 66; vermeld s.v.p. het aantal deelnemende volwassenen en kinderen.
- 2) Maak het verschuldigde bedrag over naar LGOG Kring Maastricht, IBAN: NL21 INGB 0009 5123 35.

7 januari 2019:

Lezing Orde en Verwarring; de keizerlijke blik op het einde der tijden, gerepresenteerd in het 12de-eeuwse koor van de Sint Servaasbasiliek, door drs. Fred Ahsmann

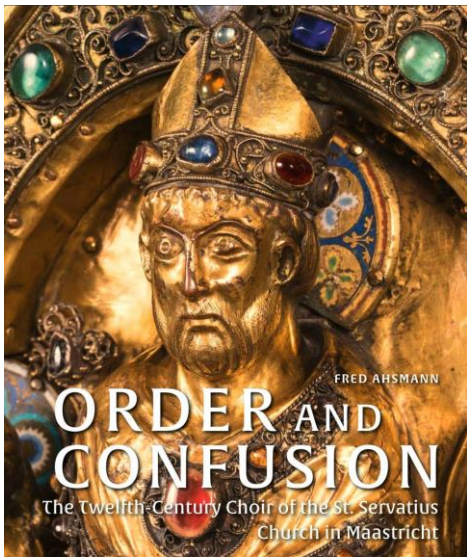
Toelichting van de spreker op zijn lezing:

In de tweede helft van de twaalfde eeuw werd het koor van de kerk van het rijksvrije kapittel van Sint-Servaas volledig vernieuwd. Het middelpunt van de nieuwe inrichting was de Noodkist, het prachtige schrijn van de patroonheilige, Sint Servatius. Maar deze Noodkist stond niet op zichzelf. Dit kostbare schrijn was onderdeel van een veel groter geheel, dat op basis van een overkoepelend ontwerp tot stand was gekomen. Belangrijke andere elementen van dit 'Gesamtkunstwerk' waren de 12de-eeuwse monumentale schilderingen van het koor; het altaar waarachter de Noodkist op een stenen onderbouw was opgesteld; het retabel dat ooit boven het altaar verrees en de objecten die op en boven het altaar waren geplaatst, waaronder de beroemde Einhardboog met bekronend gemmenkruis. In de loop der tijd is dit gehele ensemble als gevolg van veranderende opvattingen op het gebied van liturgie en estetik continue aan verandering onderhevig geweest. Daarbij zijn de meeste elementen verloren gegaan en is de oorspronkelijke opstelling niet meer duidelijk.

In de tijd waarin het koor vernieuwd werd, was het kapittel van de Servaaskerk nauw verbonden met de keizer van het Heilige Romeinse Rijk, Frederik I Barbarossa. De proosten van het Servaaskapittel behoorden tot de nauwe kring van vertrouwelingen van de keizer. Door de iconografie van de koorinrichting te beschouwen in het licht van de 12de-eeuwse historische context van de St.-Servaaskerk, wordt een geheel nieuw licht geworpen op de betekenis van de iconografie van het altaarensemble. Hierbij wordt duidelijk dat deze een representatie was van de keizerlijke visie op de eindtijd van de Heilsgeschiedenis. In deze voorstellingen is aan de patroonheilige Sint Servatius, een essentiële rol toebedeeld in de afwikkeling van de Heilsgeschiedenis.

Tevens kan men de iconografie van het altaarensemble interpreteren als de keizerlijke stellingname in de (hernieuwde) investituurstrijd. Dit conflict tussen de paus en de keizer, dat begon in de elfde eeuw en in 1122 (in principe) eindigde met het Concordaat van Worms, ging over de vraag wie het recht bezat om bisschoppen te benoemen.

Onder het keizerschap van Frederik Barbarossa werden de overeenkomsten van dit Concordaat hevig ter discussie gesteld. De voorstellingen van het altaarensemble van de Servaaskerk vormden een ideologische manifest, waarin het keizerlijke belang benadrukt werd.

In mijn lezing zal ik laten zien hoe de oorspronkelijke inrichting er heeft uitgezien en hoe enkele belangrijke elementen van het altaarensemble gereconstrueerd konden worden. In het tweede deel van de lezing zal ik ingaan op de betekenis van het gehele altaarensemble.

Achtergrond Fred Ahsmann:

Ik ben kunsthistoricus (specialisatie Medievistiek) en informaticus (specialisatie Kennistechnologie en kunstmatige intelligentie). Ik ben eigenaar van een consultingbureau. Gedurende mijn doctoraalonderzoek Kunstgeschiedenis ben ik erin geslaagd om de 12de-eeuwse monumentale schilderingen van het koor van de Sint Servaas te reconstrueren. Deze reconstructie is beschreven in mijn doctoraalscriptie, die ik in 1982 afrondde. In 2011, zo'n 30 jaar na de afronding daarvan, besloot ik om de draad weer op te pakken en het onderwerp van deze scriptie opnieuw tegen het licht te houden. Dat heeft geresulteerd in een lijvig boek: *Order and Confusion: The Twelfth-Century Choir of the St. Servatius Church in Maastricht* (2017).

Het bestuur van de Historische Kring Maastricht van het Koninklijk LGOG wenst u allen mooie Kerstdagen en een voorspoedig 2019!

Sponsor Historische Kring Maastricht LGOG